

Pierwsze wyniki zastosowania preparatu Bentophos® w Niemczech

- Wprowadzenie i wstępne wyniki zastosowania

Dr. Said Yasseri / Nicolai Nowak
Seminarium Phoslock na POLEKO Poznan
22 listopada 2007r.

Zagadnienia rekultywacji jezior:

- Skuteczna likwidacja biogenów
  - Metoda zrównoważona
  - toksyczność
  - Współczynnik koszt/korzyść
-

Bentophos®

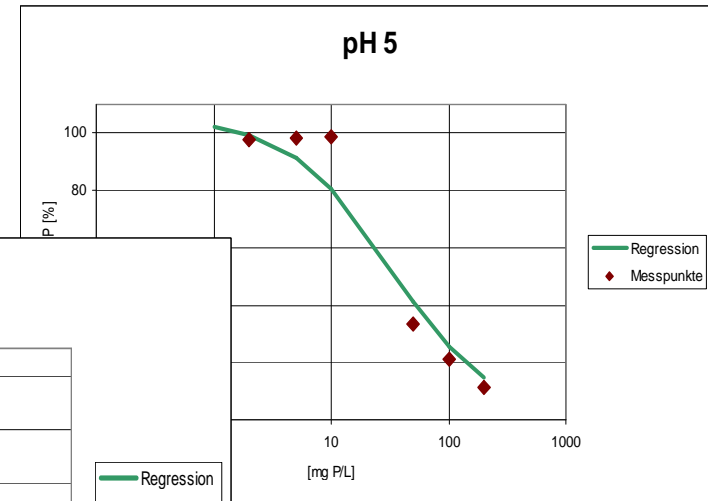
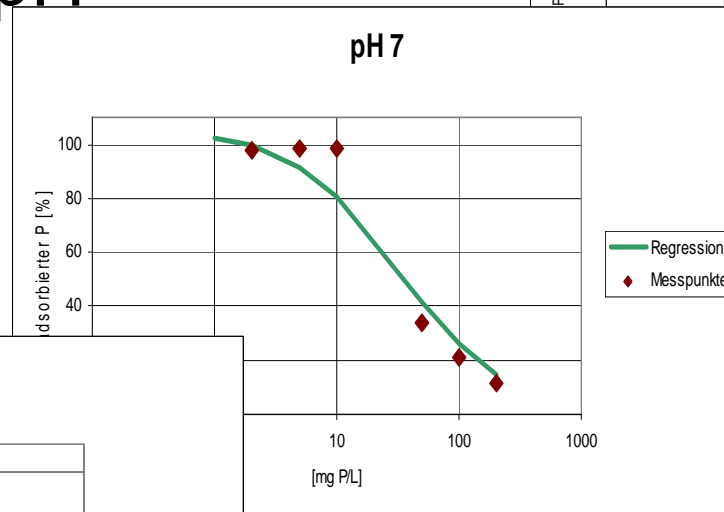
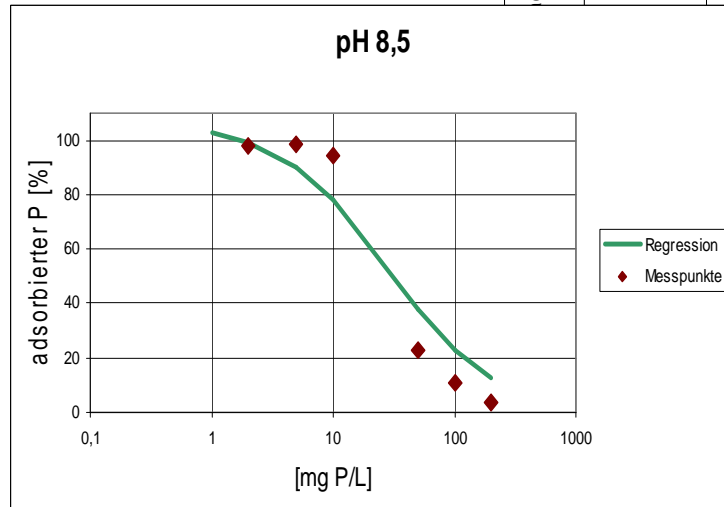
- Czym jest Bentophos®?
  - Czym jest lantan?
  - Na ile skuteczne jest wiązanie fosforanów i zdolność ich związania w naturalnych warunkach?
  - Czy lantan jest toksyczny?
  - Zastosowania w Niemczech?
  - Jaką ilość fosforu znajdującego się w toni wodnej zredukowano?
  - Czy Bentophos® może zapobiegać uwalnianiu się fosforu z osadów?
  - Czy Bentophos® może zwiększyć frakcję stałego fosforu w osadach?
-

Bentophos® - dane techniczne Data

- Materiał podstawowy: bentonit (95 % wagi)
- modyfikacja: wzbogacenie jonami lantanu (La³⁺-Ions)
  - jony lantanu (wbudowane w warstwy bentonitu) jako aktywny składnik (5 % wagi)
  - wysoce skuteczne wiązanie fosforanów
- produkt: granulki glinopodobne
- Zdolność wiązania fosforanów:
  - Współczynnik stechiometryczny
La : PO₄ wynosi 1 : 1
  - Wynik lab. Badania adsorpcji :
1 t Bentophos® zawiera 50 kg lantanu ->
zdolność związania usunięcia 34 kg
fosforanu (=11 kg fosforu)

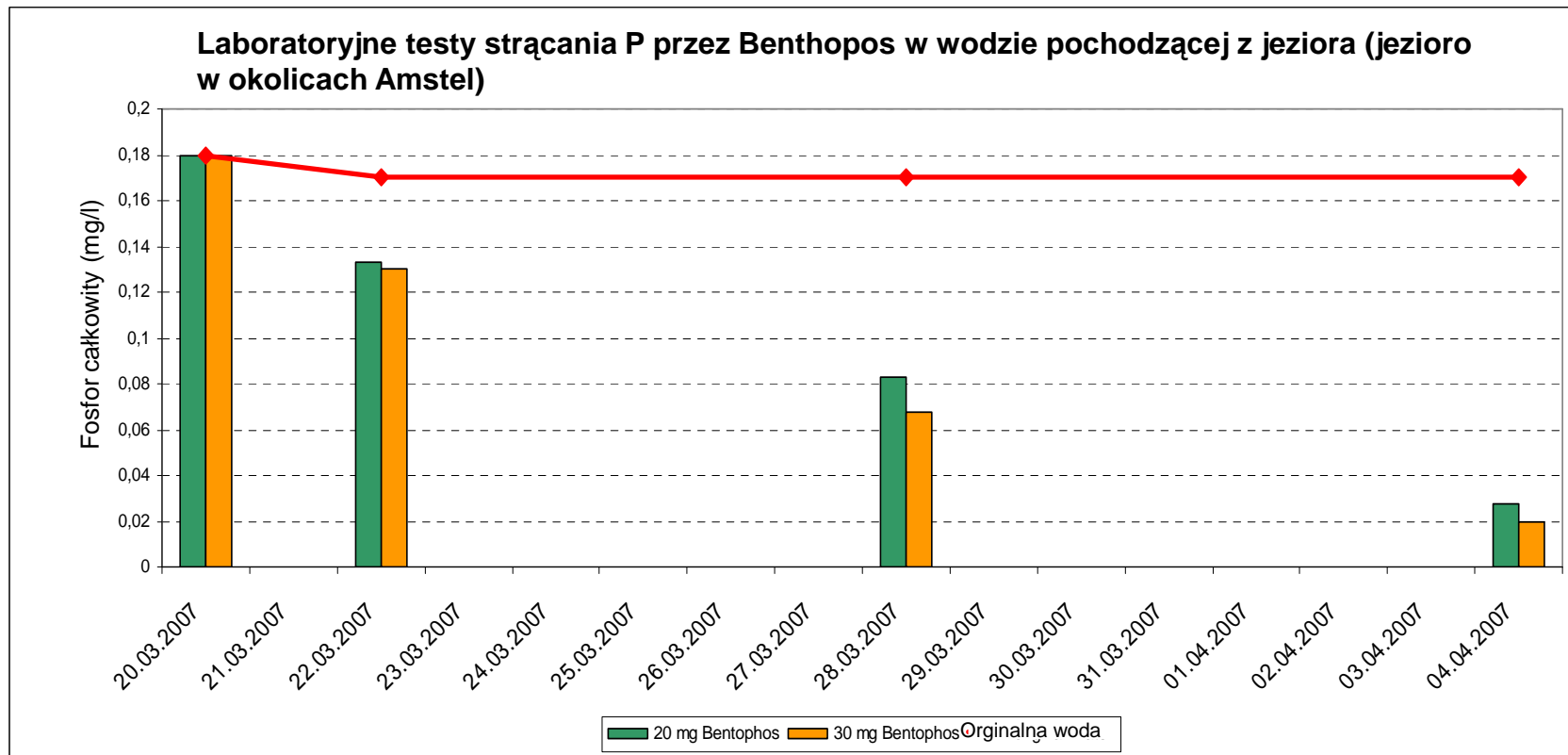

Zdolność Bentophos® do absorpcji fosforanów w zależności od pH

Zdolność do absorpcji P (badania laboratoryjne; 24 h):
 50 mg Bentophos® wiąże >500 µg P
 (przy współczynniku 50 mg Bentophos® do 2 – 200 mg P / L)

Zmniejszenie stężenia fosforu w słupie wody o wysokiej zasadowości po zastosowaniu preparatu

Lantan w środowisku

- Naturalne stężenie lantanu w osadach różnych akwenów:
  - ~ **40** mg/kg suchej masy (źródło: RIVM (Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska), Holandia)
- Lantan geogeniczny (pochodzący z gleby) w osadach rzeki Elbe:
  - ~ **44** mg/kg suchej masy (source GKSS, Niemcy)
- Własne dane: [mg/kg dw.]

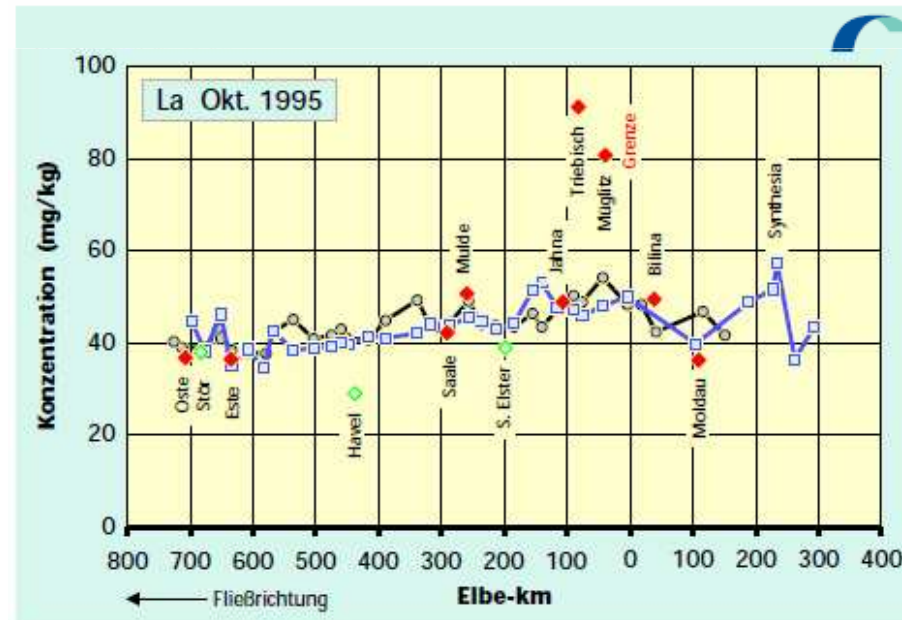
Silbersee	12
Otterstedter See	11
Ellisee	36
Webersee	43
Bärensee	21
Lago di Varese	14
Ouderkerkerplas	24

Table 5.1. Background concentrations of REEs in surface water, sediment and soil

Element	surface water		sediment ¹		groundwater ^{2,4,5}		soil ^{2,6}
	FRESH ¹ (µg/L)	SALT ²	FRESH	SALT	PH ≥ 6.2	PH ≤ 6.2	
Sc	<2.80*	0.0007	9.8	12.9	0.001	0.013	0.9
Y	<0.22*	<0.22*	16.8	18.6	0.416	0.077	
La ⁷	<0.08*	0.012	36.8	44.1	<0.08*	2	5.0
Ce	<0.13*	<0.13*	68.9	92.6	0.956	<0.13*	9.0
Pr ⁷	<0.08*	<0.08*	8.0	10.9	0.125	<0.08*	
Nd	<0.39*	0.0092	36.0	40.4	<0.39*	1	40

1. Detection limits with ICP-MS (van Son, 1994)

2. Stuyfzand, 1991

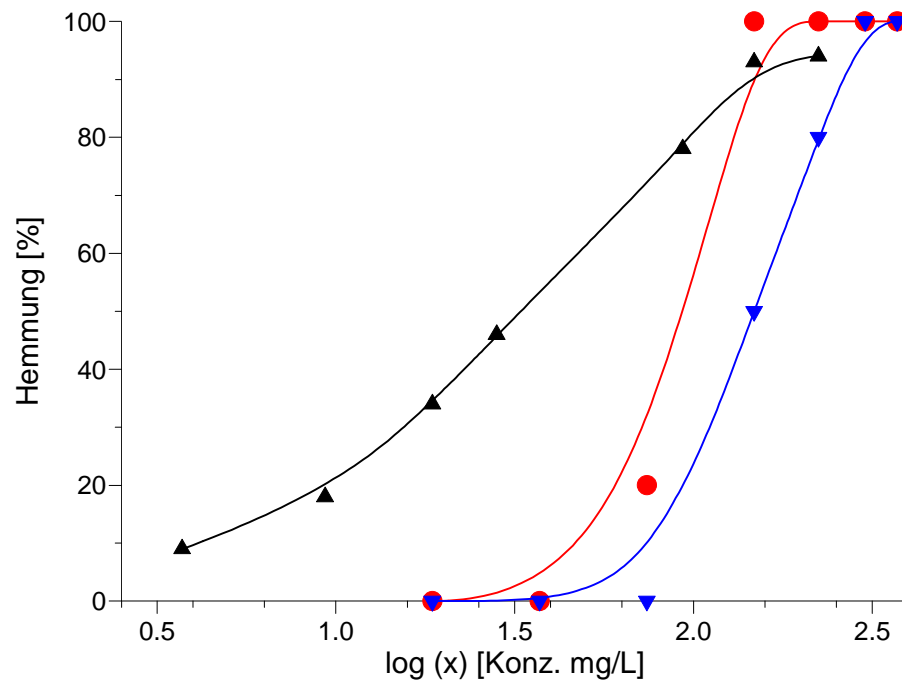
Bentophos® - dane toksykologiczne

Testy dot.
Ekotoksyczności
jonów :

Bakterie luminiscencyjne (ISO 11348-3) **EC50 = 37 mg La/L**

Rozwielitka (DIN 38412-L30) EC50 = 103 mg La/L

Rybia ikra (DIN 38415-T6) EC50 = 150 mg La/L

Dla porównania:

Poziomy stężenia lantanu w wodzie
po zastosowaniu Bentophos®:

~20 µg/L (czynnik niższy o 1000)

w obecności fosforanów:

nie wykryto żadnego efektu toksycznego
po utworzeniu fosforanu lantanu:

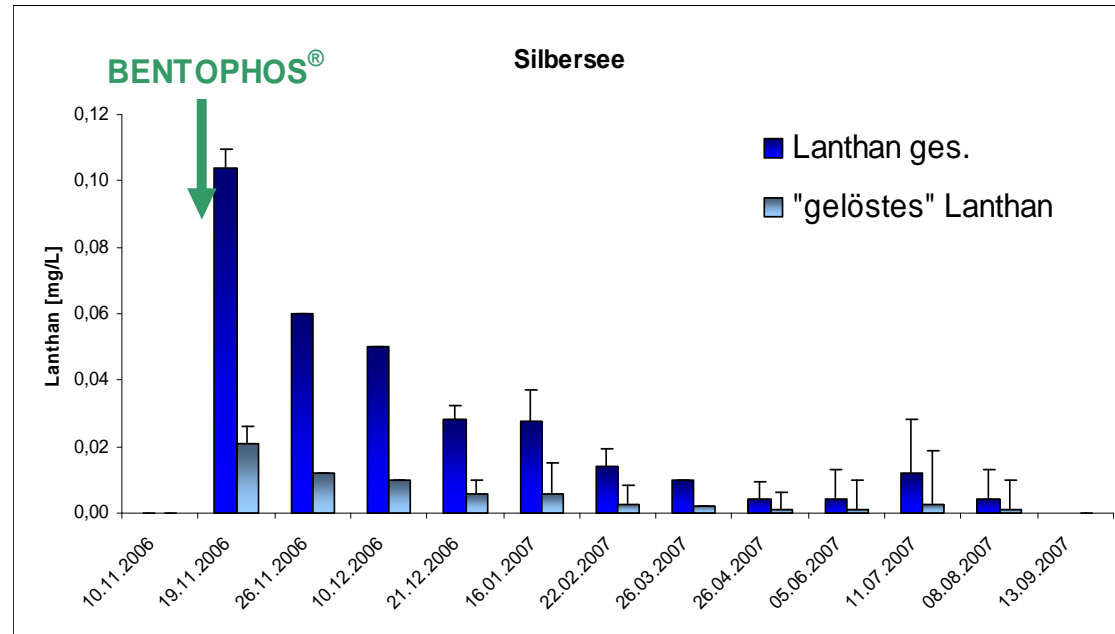
brak biodostępności

Absorpcja jonów lantanu w różnych tkankach ryb

			02.05.2007	02.05.2007	02.05.2007
			Otterstedter See	Otterstedter See	Otterstedter See
Węgorz			skóra	mięśnie	wątroba
parametr	metoda	Jedn.			
Masa sucha	ISO 11465:1996-12	%	55.8	21.5	39.6
Miedź	DIN 38406-E29:1999-05	mg/kg TS	2.6	1.0	120
cynk	DIN 38406-E29:1999-05	mg/kg TS	49	57	182
Kadm	DIN 38406-E29:1999-05	mg/kg TS	<0.5	<0.5	0.5
Rtęć	EN 12338-E31:1998-07	mg/kg TS	0,037	0.079	0.077
nikiel	DIN 38406-E29:1999-05	mg/kg TS	2.1	<0.5	<0.5
Lantan	DIN 38406-E29:1999-05	mg/kg TS	2.9	<0.5	0.9
aluminium	ISO 11885-E22:1997-11	mg/kg TS		<5	190

Charakterystyka lantanu

- Lantan całk. w wodzie zmniejszył się z 100 do 0 µg/L
- Rozpuszczony lantan w wodzie miał poziom około 20 do 0 µg/L
- Lantan w osadach wzrósł z 12 do ~135 mg/kg suchej masy

21.5 t Bentophos® zawiera 1075 kg lantanu. Wynik w 350000 m³ wody jeziornej:

BENTOPHOS®

	10.11.06	19.11.06	10.12.06	21.12.06	16.01.07	22.02.07	26.03.07	26.04.07	05.06.07	08.08.07	13.09.07	
La ³⁺	0.00	0.104	0.050	0.028	0.028	0.014	0.010	0.004	0.004	0.004	0.0	mg/L
La	0.00	36.4	17.5	9.8	9.6	4.9	3.5	1.4	1.4	1.4	0.0	kg

Zastosowanie - przykłady

• Silbersee:

- Sztuczne jezioro o pow. 9 ha, max. głęb. 8 m
- Zeutrofizowane
- Intensywnie wykorzystywane (rekreacja)
- Regularne zakazy kąpieli ze względu na masywny zakwit sinic
- Wysokie stężenie fosforanów w osadach
- Zastosowana dawka Bentophos® : 21.5 ton

• Otterstedter See:

- wiek 12000 lat, pow. 4.5 ha, max. głęb. 11 m
- Strefa rekreacyjna, gęsto zaludniona
- zeutrofizowane
- Częściowo udane usunięcie wód głębokich, pomimo to zakwity sinic
- cel: zapobiec uwalnianiu się fosforanów z osadów do wody
- Zastosowana dawka Bentophos® : 11 ton

Technologia stosowania - zasady

Surowiec / granulki

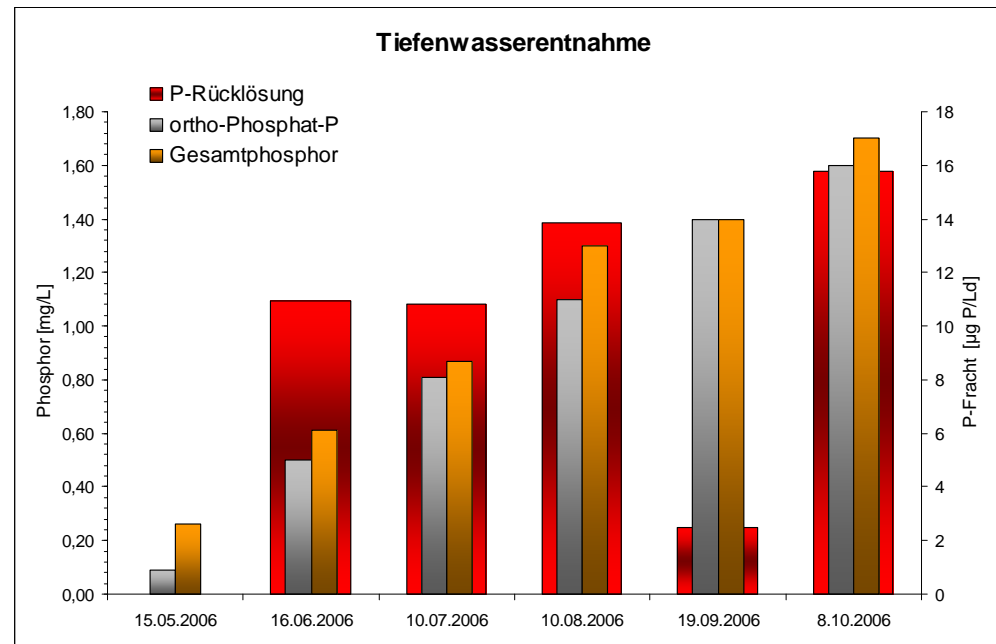
Przygotowanie zawiesiny

**Spryskanie,
wstrzyknięcie do
wody**

• Silbersee

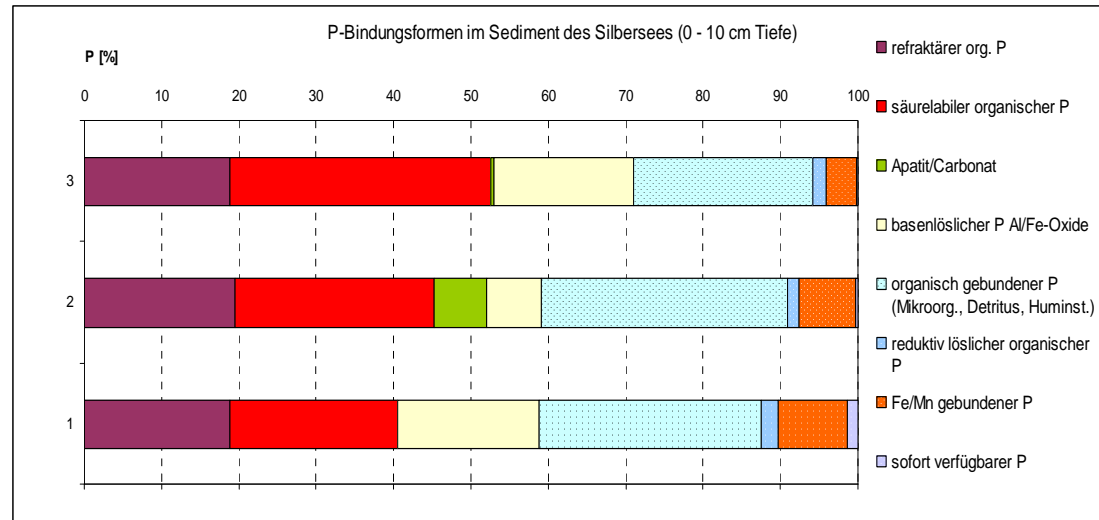
- Podczas usuwania wód głębokich stężenie fosforu w wodzie wzrosło z 0.29 do 1.70 mg/L
- Udział frakcji ortofosforanów wzrósł do 100 % fosforu całkowitego
- zawartość fosforu pochodzącego z osadów wzrosła do 16 $\mu\text{g P/Ld}$
(po zastosowaniu Bentophos® zaw. Fosforu ograniczono do max. 0.3 $\mu\text{g P/Ld}$)

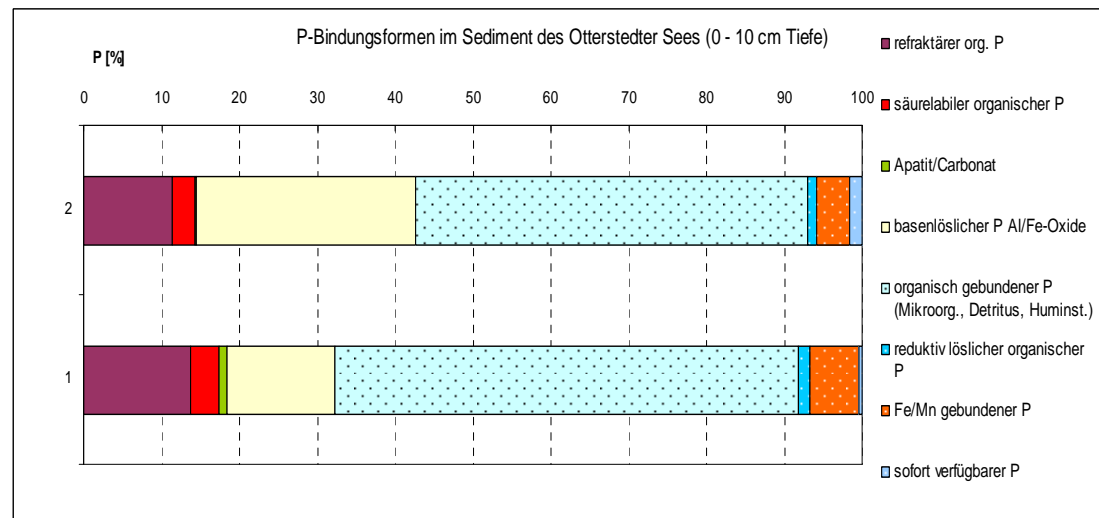
•Silbersee:

- Osady zawierają ok 1000kg fosforu
- początkowo 40 % w postaci dostępnego fosforu biogenicznego
- W czasie obserwacji zmniejszenie o ~30 %

•Otterstedter See:

- Osady zawierają ok. 700 kg fosforu
- początkowo 70 % w postaci dostępnego fosforu biogenicznego
- Wzrost fosforu stałego

•Bäreensee:

- Sztuczne jezioro, 5 ha; max. głęb. 3.5 m
- zeutrofizowane
- Intensywnie wykorzystywane-rekreacja
- Regularne, masywne zakwity sinic
- Stężenie chlorofilu >80 µg/L (luty)
- Fosforany w stałym użyciu
- cel: zapobiec uwalnianiu się fosforanów z pozbawionych tlenu osadów
- Zastosowana dawka Bentophos® 11.5 tons

BENTOPHOS®

	08.02.2007	11.06.2007	21.06.2007	16.08.2007	17.09.2007	
głębokość Secchi	0,3	1,5	1,9	1,3	1,8	m
chlorofil a	82,6	6,2	14,8	35,3	22,8	µg/L
ortofosforany-p	<10	<10	<10	<10	<10	µg/L
Fosfor całkowity-p (1 m)	96	72	45	36	32	µg/L
Fosfor całkowity-p (3 m)	82	69	120	74	59	µg/L

Conclusions

- ✓ Lantan jest wszechobecnym składnikiem osadów
  - ✓ Szybkie i trwałe związanie ortofosforanów (PO_4)
  - ✓ Skuteczna redukcja poziomu fosforu w większości rodzajów wód
  - ✓ Niepogorszone działanie w warunkach beztlenowych
  - ✓ Małe znaczenie ekotoksykologiczne
  - ✓ Zmniejszenie uwalniania fosforu z osadów
  - ✓ Zwiększenie frakcji fosforu stałego
  - ✓ Raczej brak wpływu na równowagę jonową akwenów
  - ✓ Stabilność fosforanu lantanu w szerokim zakresie pH
  - ✓ Dobry współczynnik koszt/korzyść
-

Mapa drogowa

- Dalsze testy dot. Kwestii ekotoksykologicznych i długoterminowej skuteczności Benthopos®
    - Projekty laboratoryjne / mezokosm dotyczące środowisk wrażliwych
    - Projekty na szeroką skalę dotyczące silnie zeutrofizowanych ekosystemów
  - Włączenie i wsparcie badaczy/organizacji naukowych w Europie
    - Niemcy: IGB Berlin, agencje ochrony środowiska w wielu państwach związkowych
    - Wlk.Brytania: Centrum Ekologii i Hydrologii (CEH)
    - Włochy: ARPA Lombardia, Prowincja Varese
    - Holandia: Dr. Miquel Lurling (Uniw. of Wageningen), Leon Lamers (Uniw. of Nijmegen)
-

Institut Dr. Nowak

- Prywatny instytut limnologiczny
- założony (1972), kierowany przez *Dr. Karl-Ernst Nowak* (*absolwent MPI for Limnology Plön, Prof. W. Ohle*)
- Pierwsze badania na temat usuwania fosforanów w oczyszczalni ścieków w 1971
- Laboratorium analiz środowiska, akredytowane w zgodzie z ISO 17025:2005
- Różnorodne niemieckie rejestracje (analizy ścieków, analizy wody pitnej itd.)
- Specjalizacja w analizie osadów portowych/bagrowanych (np. niemieckie laboratorium referencyjne analiz związków organotyn w osadach)
- Od lipca 2006 wyłączna licencja na stosowanie bentophos® (Phoslock®) na Niemcy-Austrie-Szwajcarię i od 2007 licencja na kraje BENELUXu
- Konsultacje limnologiczne dla *Phoslock Water Solutions* i ścisła współpraca z europejskim biurem Phoslock w zakresie istotnych projektów w Europie i na Bliskim Wsch.
  - Badania w dziedzinie zwiększenia skuteczności Bentophos®
  - Badania w dziedzinie ekotoksyczności i trwałości Bentophos®
  - Rozwój i doskonalenie metod stosowania
- Aktualne informacje na temat Bentophos® /Phoslock® :
  - <http://www.bentophos.de>

Institut Dr. Nowak

Mayenbrook 1

D-28870 Ottersberg

www.limnowak.com